KOB-ların vergi sisteminə baxışı, çətinliklərin və onların həlli yollarının müəyyən edilməsi

SORĞUNUN NƏTİCƏLƏRİ

Bakı 2025

SORĞU HAQQINDA ÜMUMİ MƏLUMAT

KOBİA

Azərbaycan Respublikasının Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi

GMB Klaster Konsaltinq

Sorğu KOBİA-nın sifarişi əsasında «GMB Klaster Konsaltinq» MMC şirkəti tərəfindən keçirilmişdir.

Məqsədlər

- Vergi sistemi və vergi inzibatçılığı ilə bağlı mövcud çətinliklərini müəyyənləşdirmək;
- Vergi qanunvericiliyinin biznes mühitinə təsiri ilə bağlı sahibkarların real təcrübəsini öyrənmək;
- Elektron vergi xidmətlərinin əlçatanlığı və istifadəsi haqqında məlumat toplamaq;
- Gələcək vergi siyasətinə dair KOB-ların gözləntilərini və təkliflərini müəyyənləşdirmək;
- Vergi orqanları ilə sahibkarlar arasında kommunikasiya və etimad səviyyəsini qiymətləndirməkdir.

Hədəflər

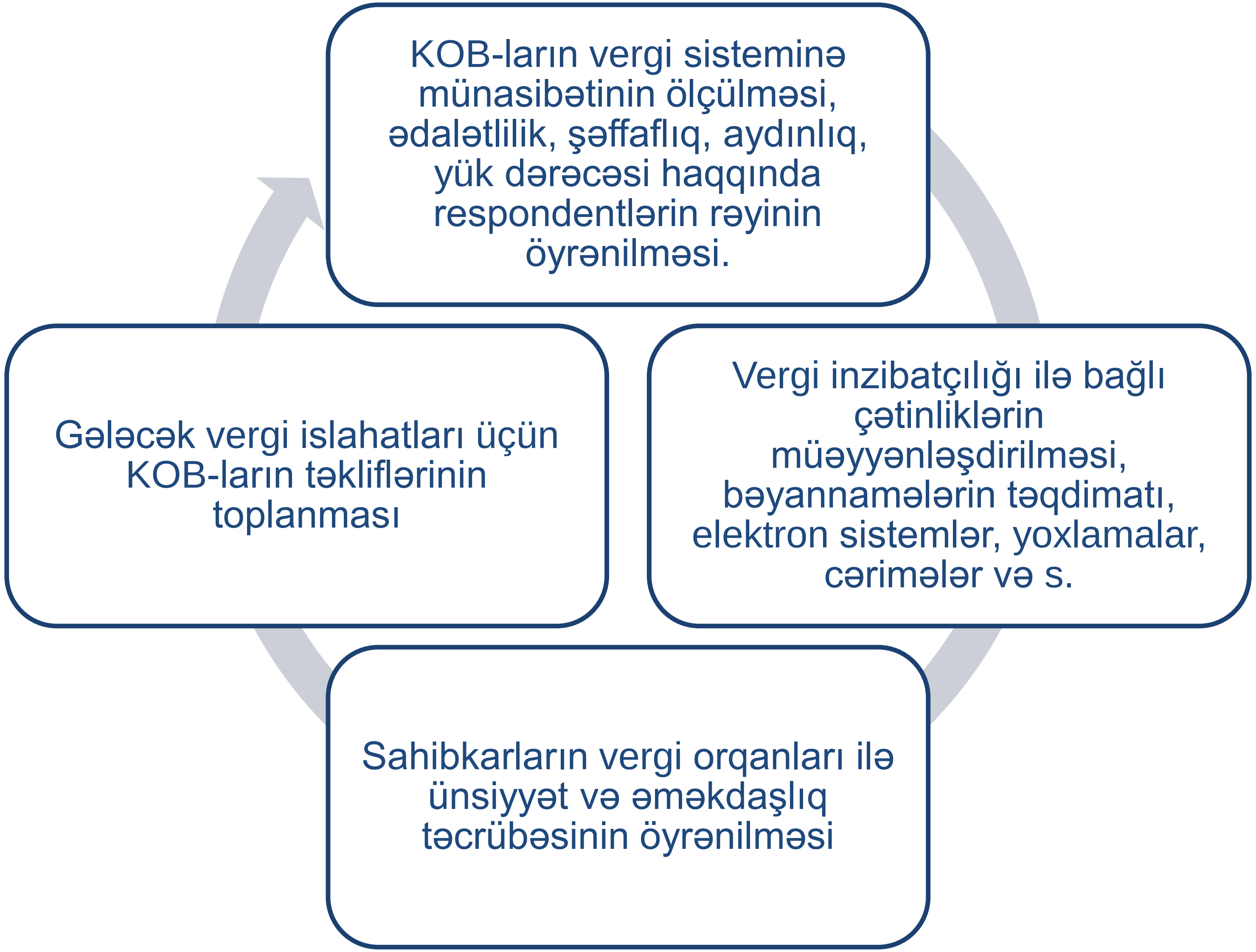
KOB-ların vergi sisteminə münasibətinin ölçülməsi, ədalətlilik, şəffaflıq, aydınlıq, yük dərəcəsi haqqında respondentlərin rəyinin öyrənilməsi.
Vergi inzibatçılığı ilə bağlı çətinliklərin müəyyənləşdirilməsi, bəyannamələrin təqdimatı, elektron sistemlər, yoxlamalar, cərimələr və s.
Sahibkarların vergi orqanları ilə ünsiyyət və əməkdaşlıq təcrübəsinin öyrənilməsi
Gələcək vergi islahatları üçün KOB-ların təkliflərinin toplanması

Keçirilmə metodologiyası

Sorğuda anket metodu tətbiq edilmişdir. Sorğu kəmiyyət metoduna əsaslanıb (qapalı və çoxseçimli suallar).

Bununla yanaşı açıq suallarla keyfiyyət məlumatları da toplanıb.

Sorğu anonim olub və iştirakçılar könüllü şəkildə cavablandırıblar. Suallar həm biznesin ümumi göstəricilərini, həm də vergi münasibətlərini əhatə edib.

Sorğunun əhatə etdiyi dövr

Sorğu 3-26 noyabr 2025-ci il tarixində keçirilib.

Ən mühüm 10 tapıntı

1. Sistemə inam qənaətbəx səviyyədədir

52% – “qismən ədalətli”, 34% – “ədalətli və şəffaf”, 14% – “ədalətsiz”.

2. Qanunvericilik qismən aydındır

80% “qismən aydın” və ya “çətin başa düşülən” cavabını verib.

3. Tez-tez dəyişikliklər ən böyük stress faktorudur

51% “mənfi təsir edir”, 25% “təsir etmir”, yalnız 7% “müsbət təsir” deyir.

4. Elektronlaşma qəbul olunub, amma mürəkkəblik səviyəsi yüksəkdir

71% tez-tez istifadə edir, lakin 75% bəyannamələri “qismən mürəkkəb” hesab edir.

Ən böyük problem: sistem nasazlıqları, kodların tapılması çətinliyi, texniki dəstəyin olmaması.

5. Mikro və kiçik biznesə güzəşt tələbi çox yüksəkdir

76% “mikroya güzəşt verilsin” deyir (xüsusilə İT, turizm, xidmət).

Yalnız 24% “böyüdükcə güzəşt” fikrindədir (əsasən ticarət və inşaat).

Ən mühüm 10 tapıntı

6. Vergi yükü orta-ağır qəbul edilir

77% “orta səviyyədə”, 14% “ağır və biznesi çətinləşdirir”.

7. Şikayətlərə baxılma prosesi təkmilləşməlidir

İnşaatda yalnız 19%, istehsalda 29%, ticarətdə 41% razıdır.

İT və turizm daha çox razıdır (75% və 69%).

8. ƏDV həddi və keçid ən böyük problemdir

Ticarət sektorunun 82%-i, istehsalın 71%-i ƏDV həddinin qaldırılmasını istəyir.

9. Sosial sığorta (DSMF) yükü ikinci ən böyük narazılıqdır

İnşaatda 67%, istehsalda 71% bu yükü azaldılmasını istəyir.

Ən çox istənilən 5 islahat

- Vergi yükünün azaldılması (64%)
- Mikro/kiçik biznesə daha çox güzəşt (54%)
- Elektron sistemlərin sadələşdirilməsi (46%)
- Onlayn canlı dəstək/chat (36%)
- Səhvlərə “xəbərdarlıq + düzəltmə müddəti verilməsi” (27%)

II. Respondentlər haqqında ümumi məlumat

Respondentlərin fəaliyyət göstərdiyi iqtisadi rayonlara görə bölgüsü

İqtisadi rayon	Say	Faiz
Bakı	101	95.28%
Qarabağ	3	2.83%
Abşeron–Xızı	1	0.94%
Lənkəran–Astara	1	0.94%

Respondentlərin hüquqi statusuna görə bölgüsü

Hüquqi status	Say	Faiz
Hüquqi şəxs	64	60.38%
Fiziki şəxs (fərdi sahibkar)	42	39.62%

Respondentlərin KOB növünə və ölçüsünə görə bölgüsü

	Say	Faiz
1–10 işçi (mikro KOB)	67	63.21%
11–50 işçi (kiçik KOB)	37	34.91%
51–250 işçi (orta KOB)	2	1.89%

Fəaliyyət sahələrinə görə bölgüsü (qruplaşdırılmış)

Sektor	Respondent sayı	(%)
Xidmət sektoru (ümumi xidmətlər, PR, təmir, hüquq, mühasibatlıq, konsaltinq və s.)	**62**	**58.49%**
İT və rəqəmsal texnologiyalar (IT, startup, innovasiya, proqramlaşdırma)	13	12.26%
İstehsal və sənaye (qida emalı, istehsal, sənaye fəaliyyətləri)	9	8.49%
Tikinti, mühəndislik və layihələndirmə	7	6.60%
Təhsil və tədris fəaliyyəti	5	4.72%
Ticarət (topdan/pərakəndə, satış)	4	3.77%
Tibbi xidmətlər / e-tibb	1	0.94%
Xüsusi və ixtisaslaşmış fəaliyyətlər (tədqiqat, keyterinq, kommersiya fəaliyyəti, elektromobil şarj texnologiyaları və s.)	5	4.72%

İştirak edən şəxsin vəzifəsinə görə bölgüsü

Vəzifə	Say	Faiz
Direktor / Müdir	57	53.77%
Sahibkar	47	44.34%
Şöbə müdiri	2	1.89%

Respondentlərin təhsil səviyyəsi

Təhsil səviyyəsi	Say	Faiz
Bakalavr	63	59.43%
Magistratura/Doktorantura	41	38.68%
Orta təhsil	2	1.89%

Respondetlərin cins bölgüsü

Cavab	Say	Faiz (%)
Kişi	78	73.58
Qadın	28	26.42

Müəssisə neçə ildir fəaliyyət göstərir?

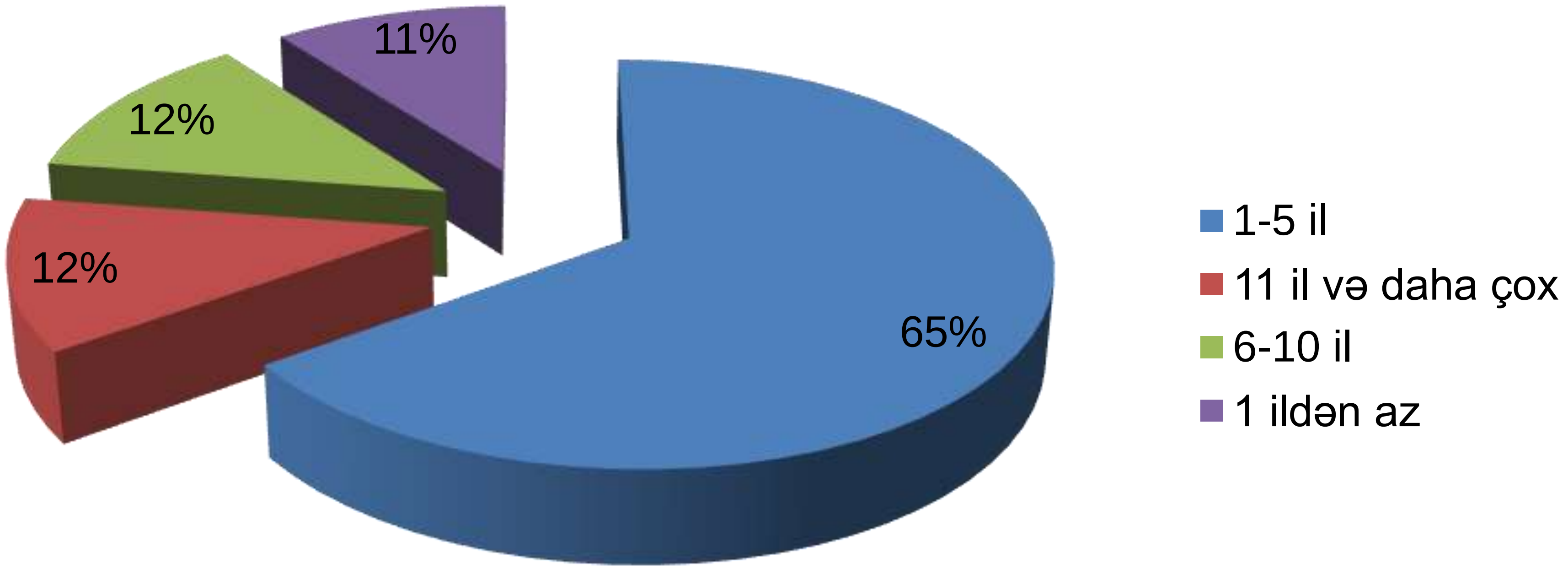

Müəssisənizdə neçə nəfər işçi çalışır?

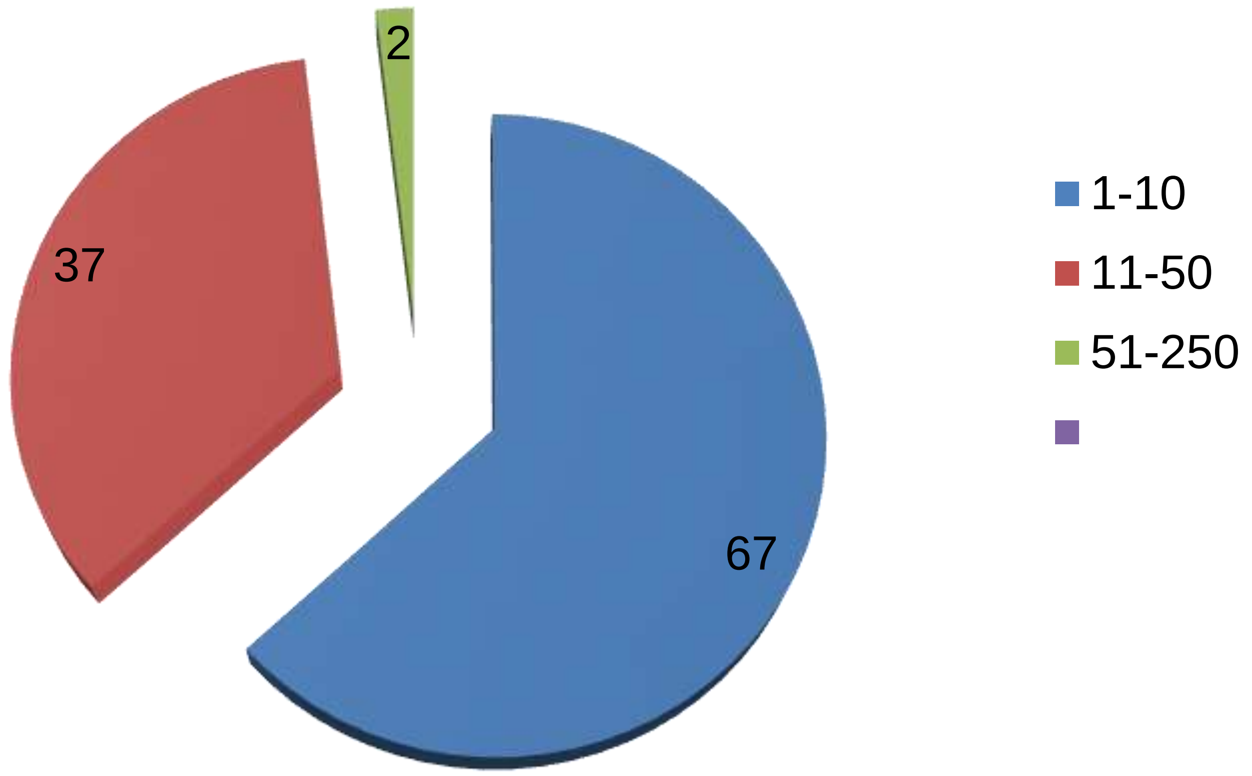

İdarəetmə təcrübəsi

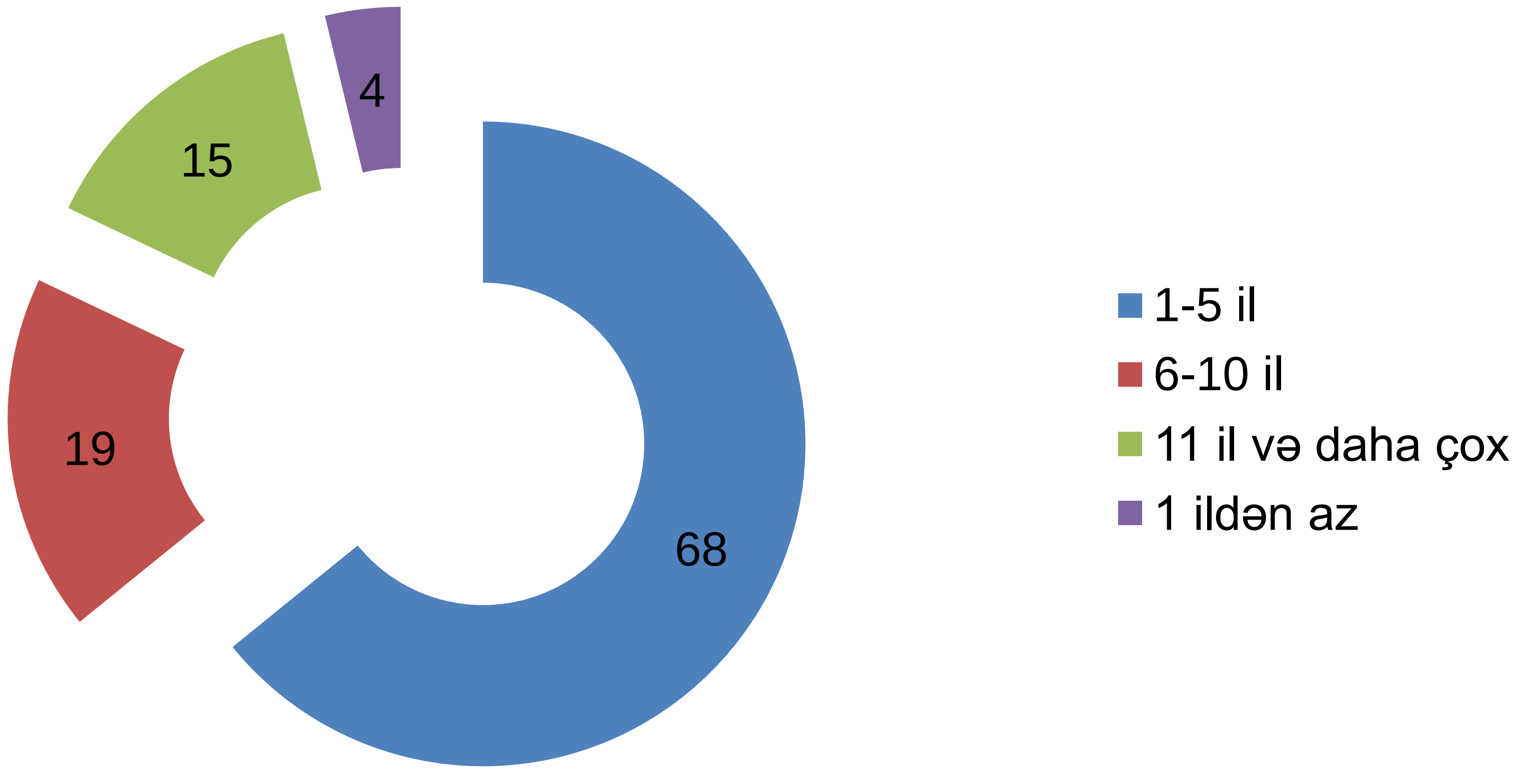

III. Vergi sistemi haqqında ümumi yanaşma və dəyərləndirmə

Azərbaycan vergi sistemini ümumilikdə necə qiymətləndirirsiniz?

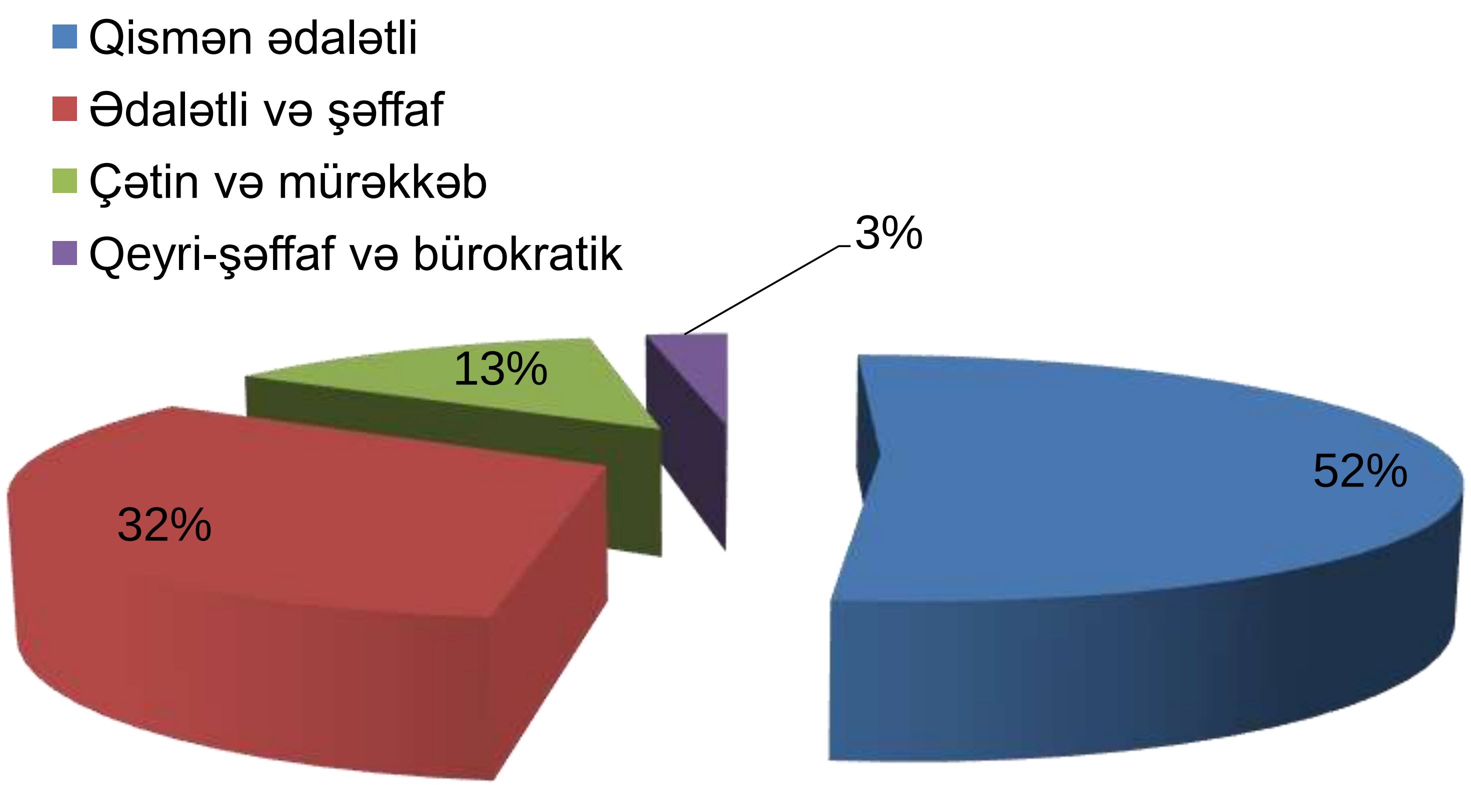

Mövcud vergi qanunvericiliyini nə dərəcədə aydın və başa düşülən hesab edirsiniz?

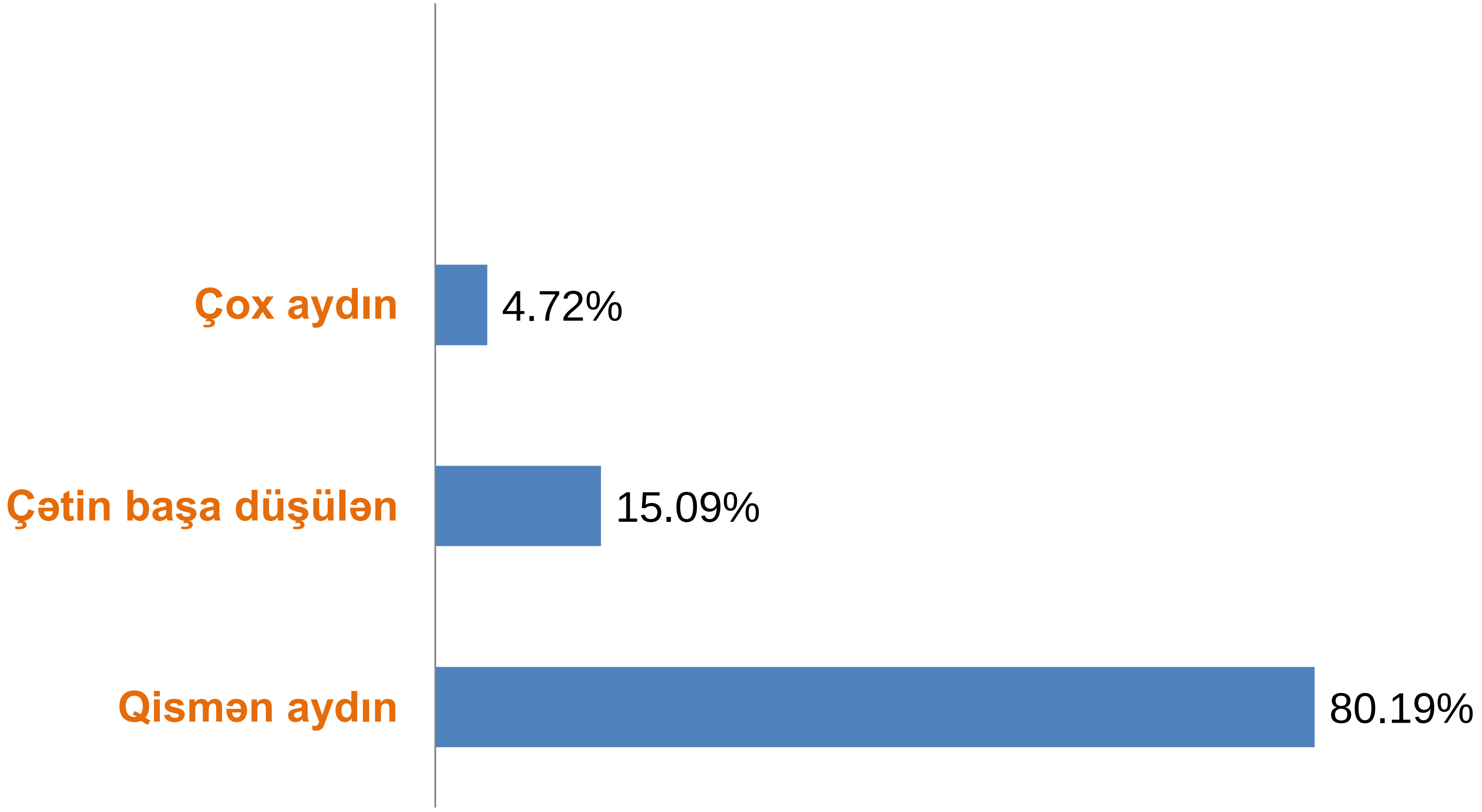

Vergi Məcəlləsi və qanunvericilik dəyişikliklərindən nə dərəcədə məlumatlısınız?

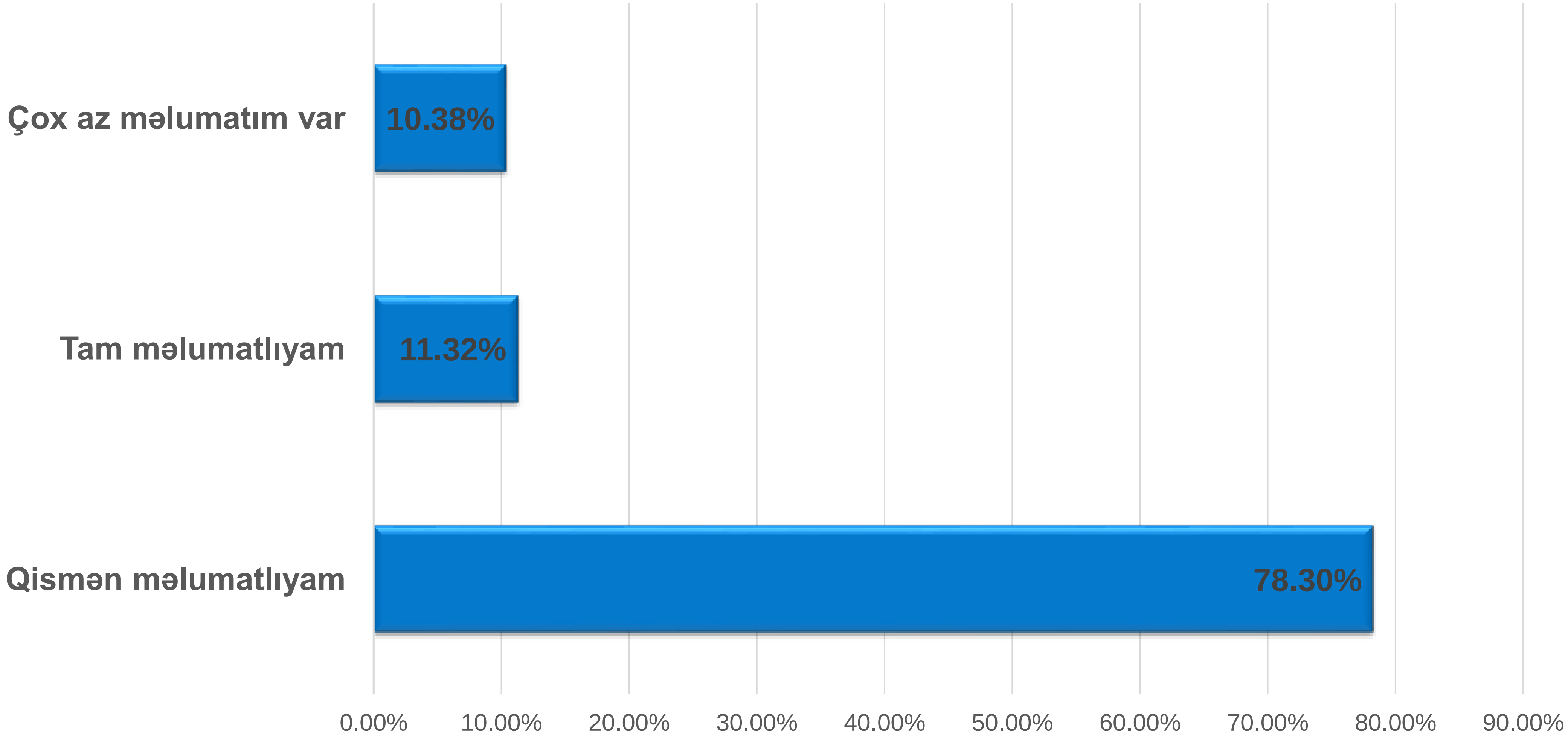

Vergi qanunvericiliyində tez-tez dəyişikliklər olması sizin fəaliyyətinizə necə təsir edir?

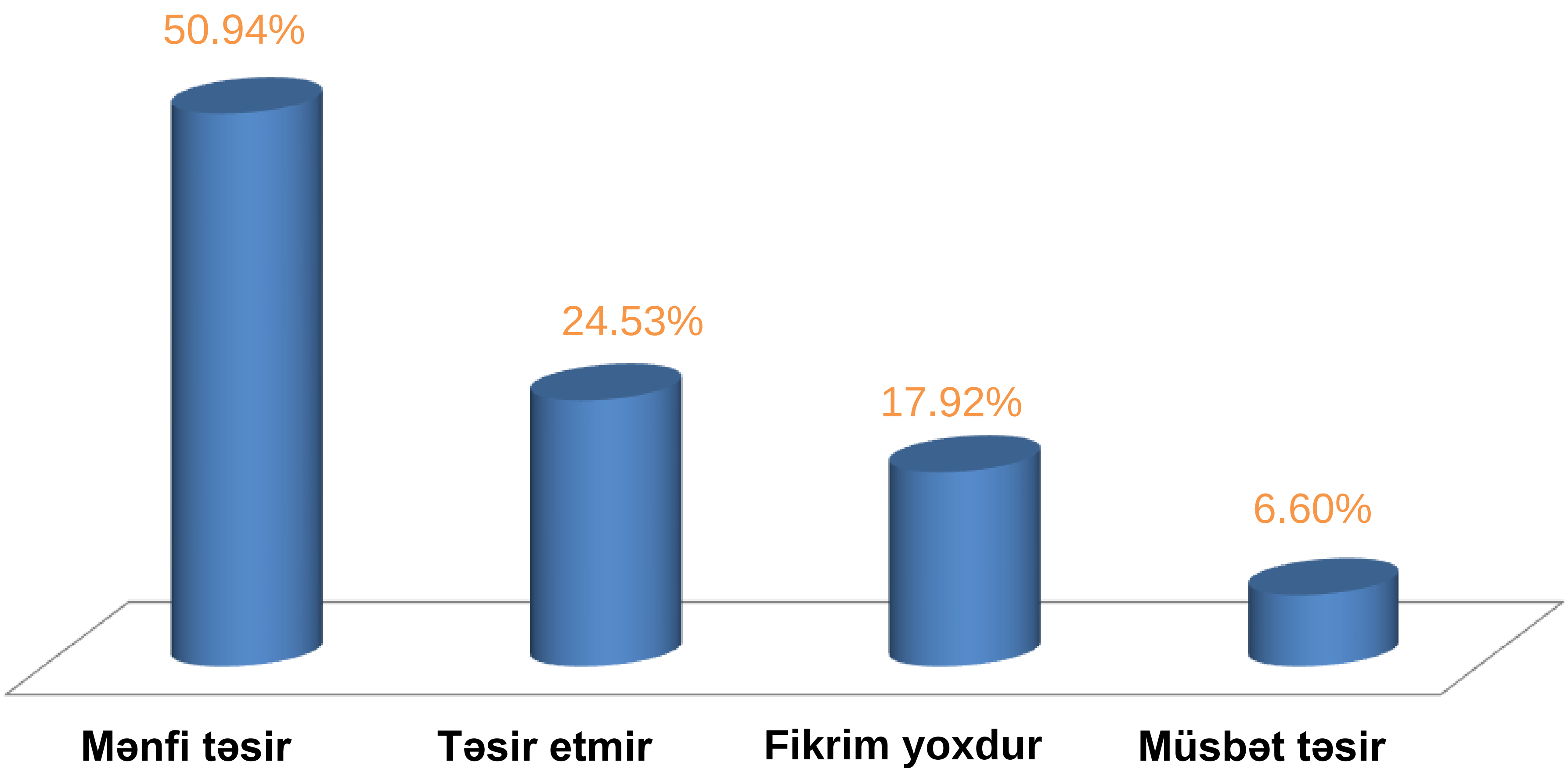

Sizcə, vergi qanunvericiliyinin sahibkarlıq və investisiya mühitini təşviq etmə səviyyəsi necədir?

Cavab	Say	Faiz (%)
Orta səviyyədə	48	45.28
Neytral	33	31.13
Aşağı səviyyədə	11	10.38
Yüksək səviyyədə	8	7.55
Ümumiyyətlə təşviq etmir	6	5.66

Vergi Məcəlləsində təkmilləşdirilməsinə ehtiyac duyduğunuz konkret sahələr hansılardır?

Sahələr	Say	Faiz (%)
1. Hesabatların sadələşdirilməsi və hesablama qaydaları	**24**	**22.64%**
2. Elektron bəyannamə və rəqəmsal sistemlər	**15**	**14.29%**
3. Vergi dərəcələrinin azaldılması və vergi yükünün yüngülləşdirilməsi	**14**	**13.33%**
4. ƏDV ilə bağlı islahatlar	12	11.43%
5. Kiçik/mikro sahibkarlar üçün güzəştlər və sadələşdirilmiş rejim	10	9.52%
6. Vergi inzibatçılığının humanistləşdirilməsi və avtomatlaşdırma	9	8.57%
7. Vergi sisteminin ümumi sadələşdirilməsi və strukturlaşdırılması	7	6.67%
8. Sektor-spesifik təkliflər (turizm, startaplar, istehsal səviyyəsi və s.)	5	4.76%
9. Maarifləndirmə və məlumatlandırmanın artırılması	3	2.86%
10. Fikrim yoxdur	7	5.71%

IV. Vergi orqanları ilə kommunikasiya və çətinliklər, vergi bəyannaməsinin tərtib edilməsində çətinliklər

Vergi orqanları ilə münasibətlərinizi necə qiymətləndirirsiniz?

Cavab	Say	Faiz (%)
Normaldır	79	74.53
Əməkdaşlıq müsbətdir	22	20.75
Çətinliklər mövcuddur	4	3.77
Mənfi təcrübəmiz olub	1	0.94

Vergi orqanları ilə qarşılaşdığınız əsas çətinliklər hansılardır?

Əsas çətinliklər	Say	Faiz (%)
1. Elektron sistemdə texniki problemlər	78	**73.58%**
2. Çoxsaylı vergi yoxlamaları	23	**21.70%**
3. Qanunvericiliyin qeyri-müəyyənliyi	15	**14.15%**
4. Qeyri-rəsmi tələblər və bürokratiya	13	**12.26%**
5. Vergi nəzarəti tədbirlərinin çoxluğu	12	11.32%
6. Kameral və inzibati qərarlarla bağlı narazılıqlar	5	4.72%
7. Heç bir problem yoxdur / müsbət rəy	3	2.83%
8. Digər fərdi problemlər (xüsusi hallar)	3	2.83%

Şirkətiniz hansı vergi ödəyicisidir?

Cavab	Say	Faiz (%)
Sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi	**45**	**42.0**
ƏDV (Əlavə Dəyər Vergisi) ödəyicisi	**36**	**34.3**
Gəlir vergisi (fiziki şəxs kimi)	19	18.3
Gəlir vergisi Hüquqi şəxs	1	1.0
Mənfəət vergisi	5	4.4

Hansı vergi bəyannaməsinin tərtib edilməsinin çətin olduğunu düşünürsüz?

Cavab	Say	Faiz (%)
Mənfəət (gəlir) vergisi bəyannaməsi	34	32.1
Digər bəyənnamə	32	30.2
ƏDV bəyannaməsi	21	19.8
Sadələşdirilmiş vergi bəyannaməsi	11	10.4
Vahid bəyənnamə	5	4.7
ÖMV vergisi	3	2.8

Vergi bəyannamələrinin texniki olaraq hazırlanması və təqdim edilməsi prosesini necə qiymətləndirirsiniz?

Cavab	Say	Faiz (%)
Qismən mürəkkəb	**79**	**74.53**
Sadə və rahat	22	20.75
Çətin və vaxtaparan	5	4.72

V. Elektron vergi sistemləri və rəqəmsallaşma

Elektron vergi xidmətlərindən istifadə tezliyiniz?

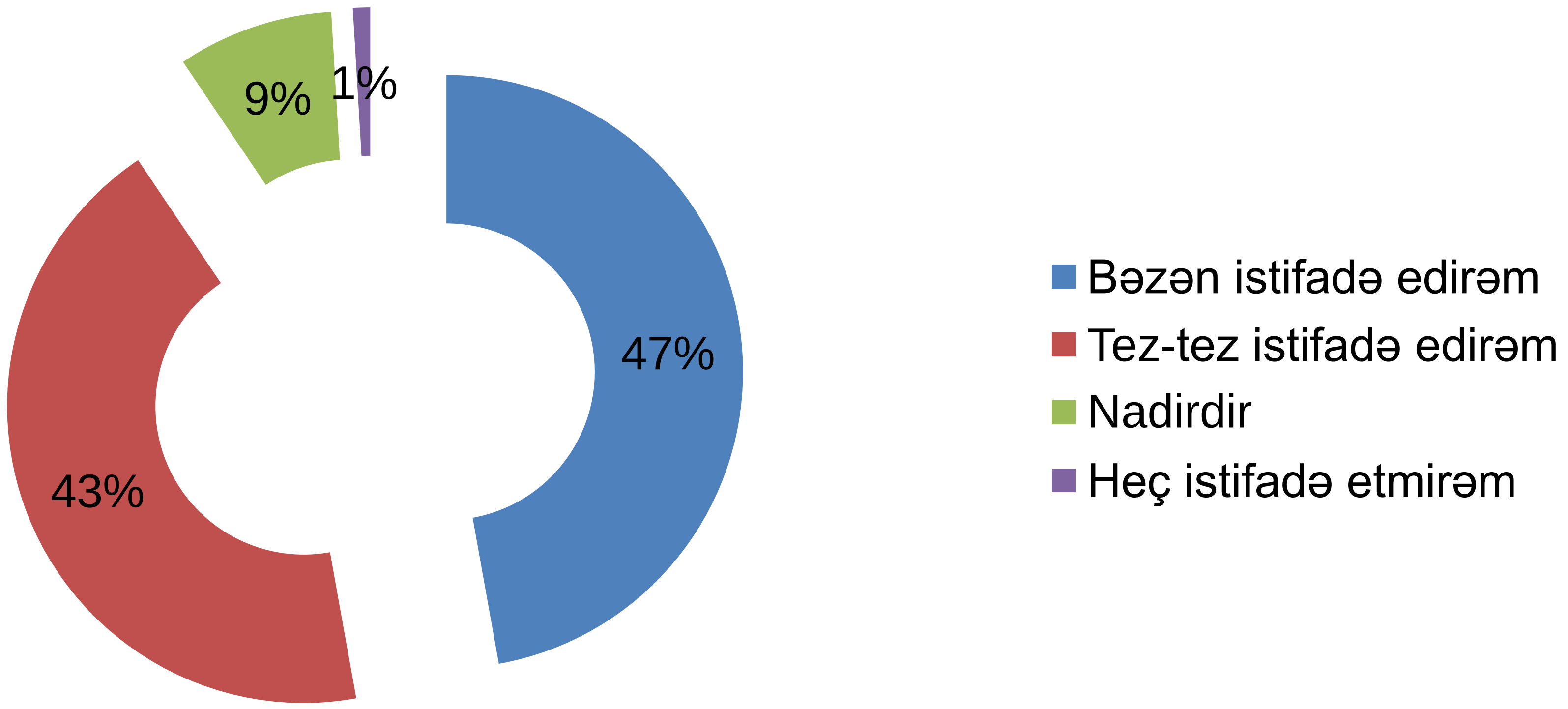

Hansı rəqəmsal vasitələrdən istifadə edirsiniz?

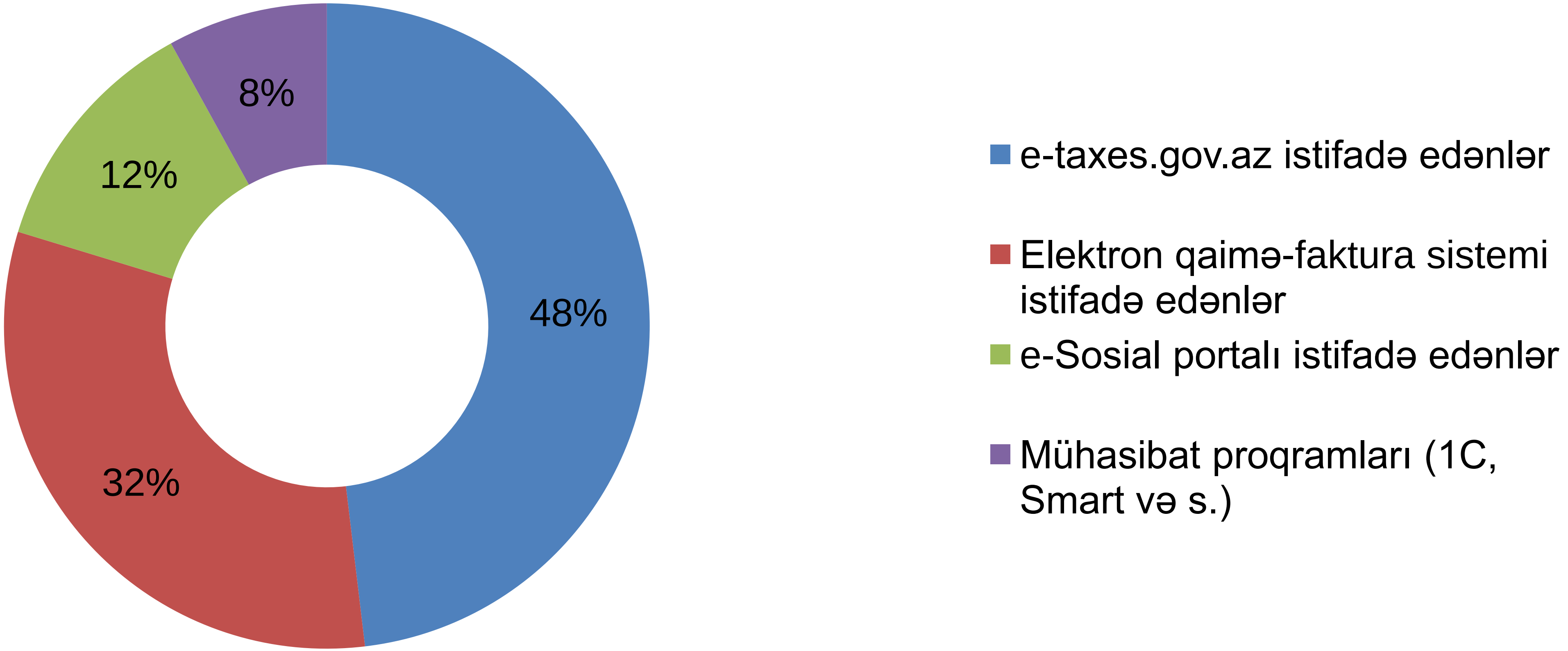

Elektron vergi sistemi (e-taxes.gov.az) ilə işləmək sizin üçün:

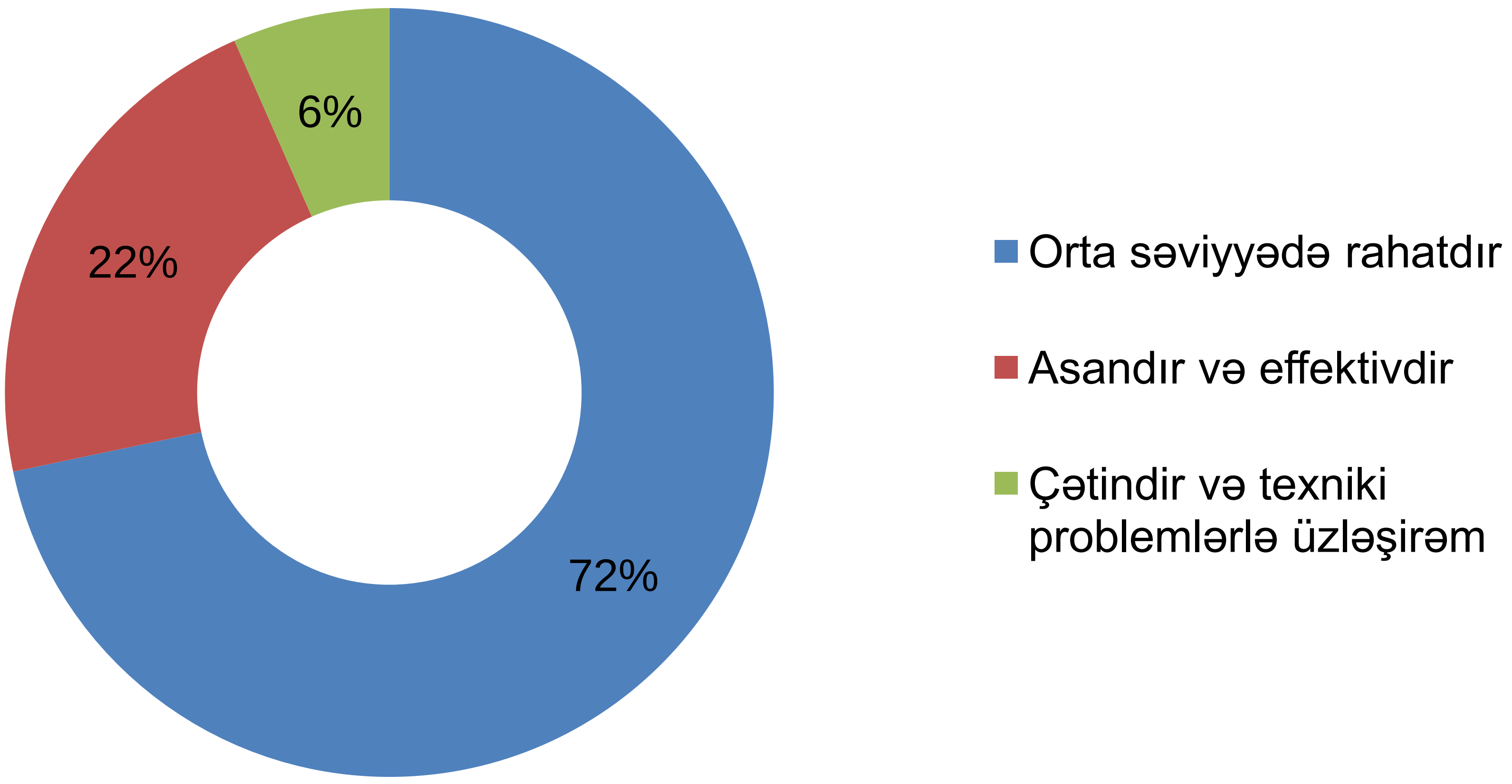

Elektron sistemlərin tətbiqi sizə nə dərəcədə rahatlıq gətirib?

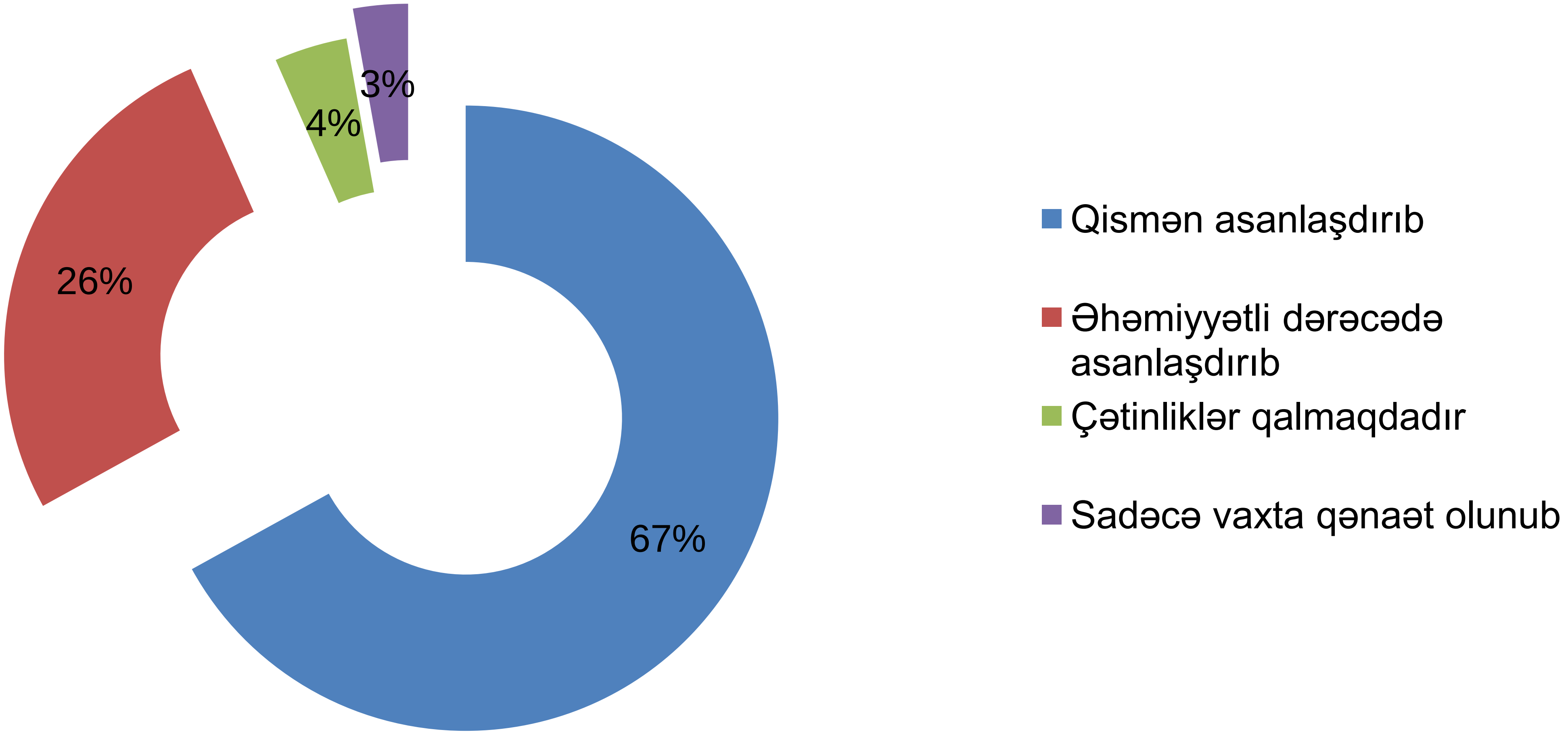

Hesablama üsuluna görə ən çox çətinlik yaratdığı düşündüyünüz vergi növü:

Kateqoriya	Say	Faiz (%)
1. Tək vergi növlərində çətinlik	64	60.37%
2. İki vergi növünün kombinasiyası	24	22.64%
3. Üç və daha çox verginin çətinlik yaratması	9	8.49%
4. Heç bir çətinlik yoxdur	4	3.77%
5. Digər fərdi cavablar	4	3.77%

VI. Vergi inzibatçılığı

Vergi ödəyicisi kimi hüquqlarınızın qorunma səviyyəsini necə qiymətləndirirsiniz?”

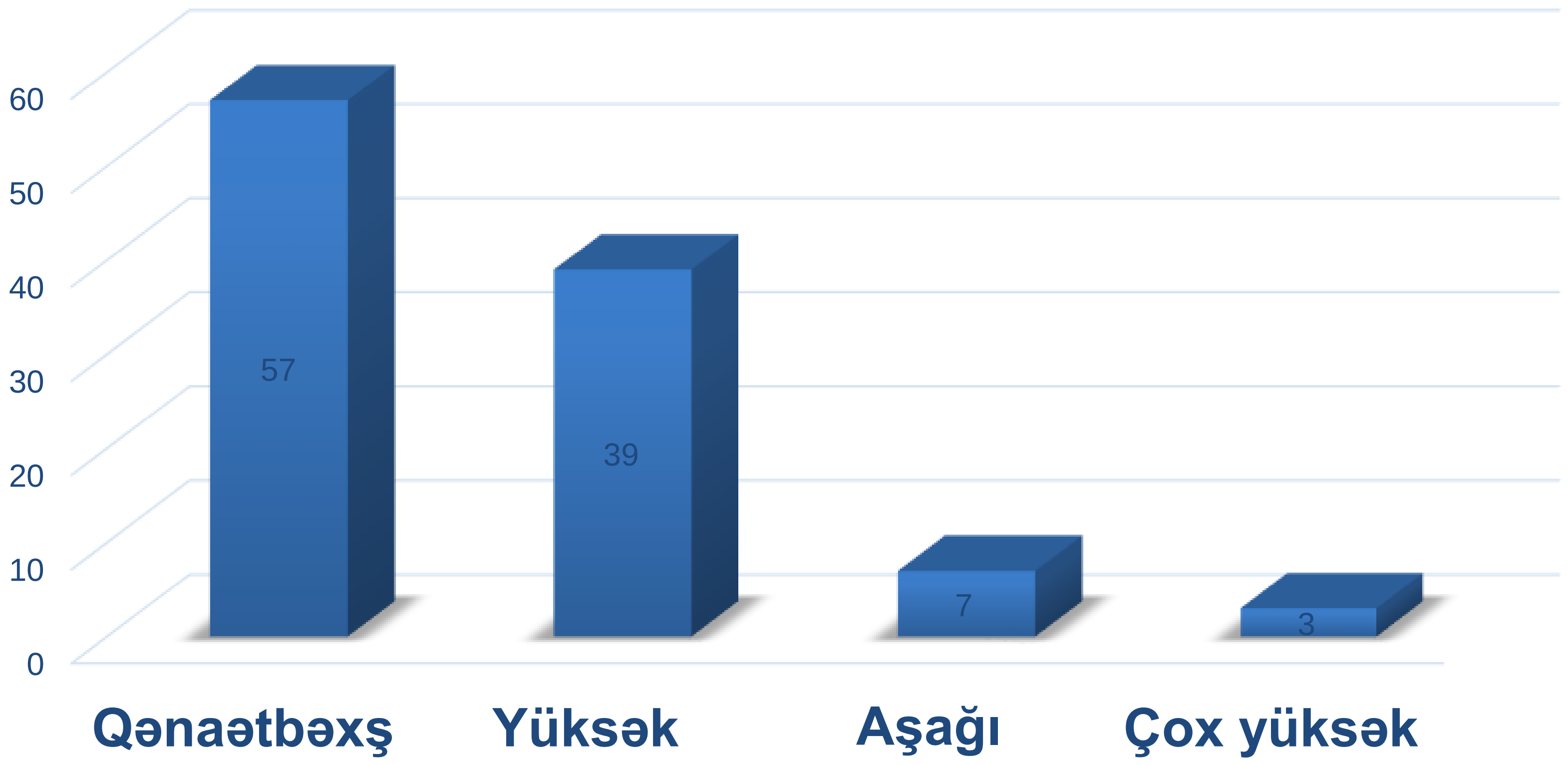

Vergi ödənişlərinin ümumi yükünü necə qiymətləndirirsiniz?”

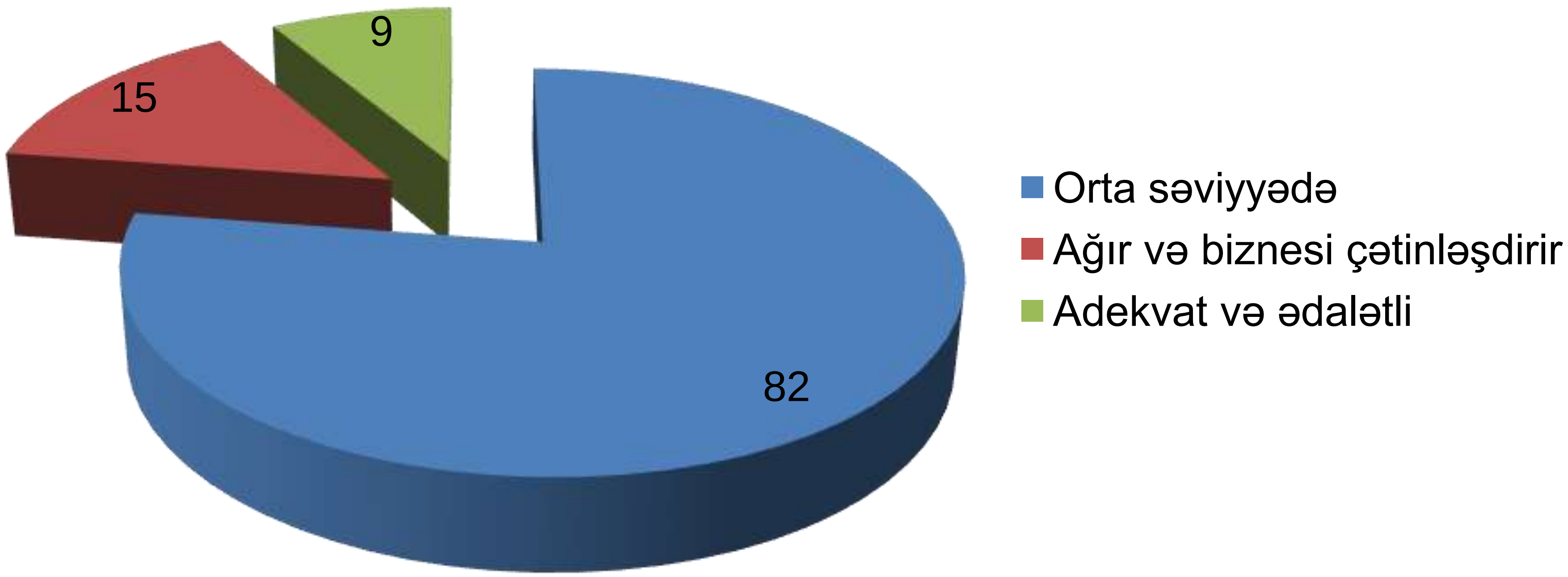

İnzibati şikayətlərə baxılma müddəti və obyektivliyi sizi qane edirmi?

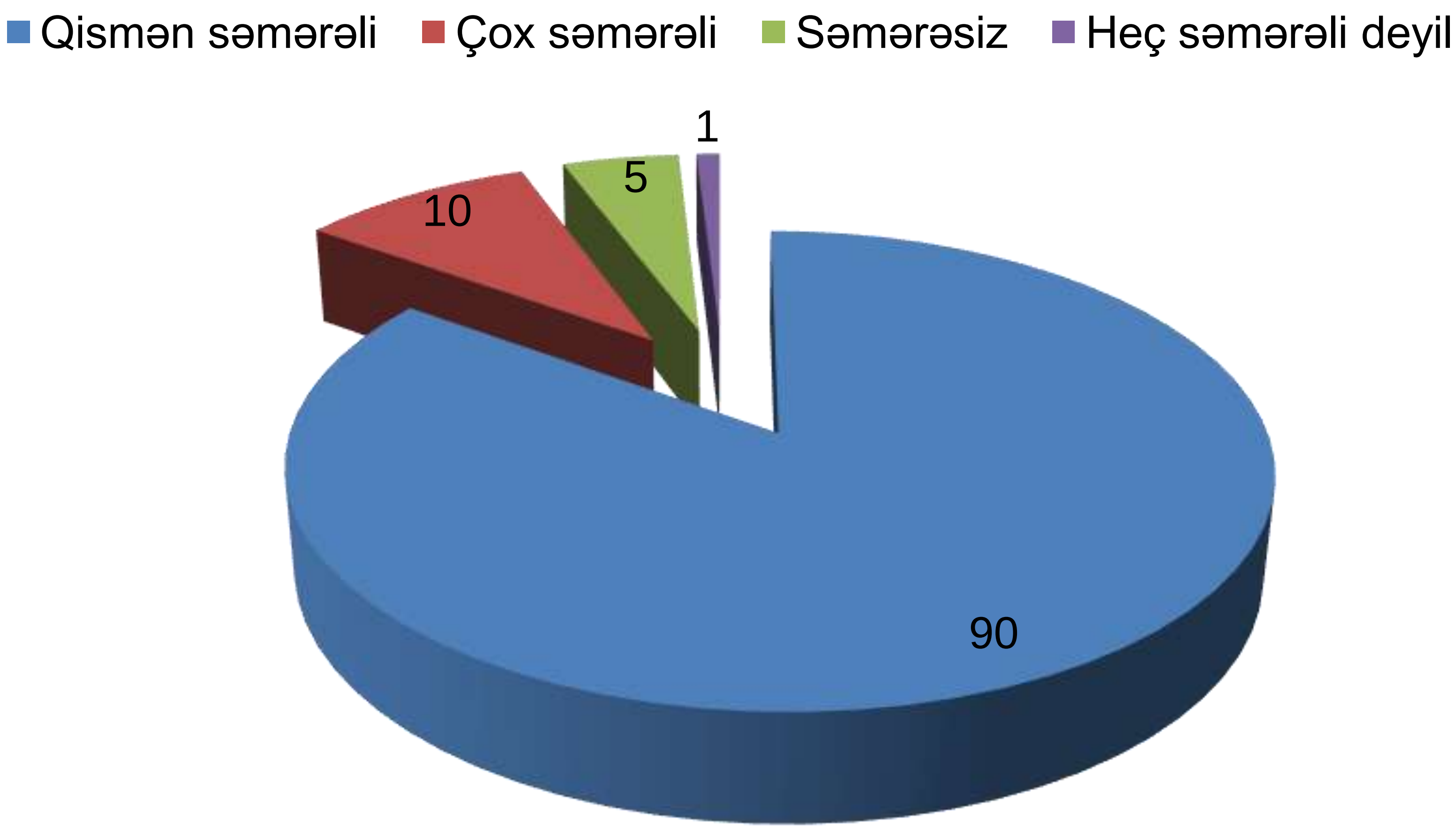

Vergi inzibatçılığı (yoxlamalar, cərimələr və s.) ilə bağlı münasibətiniz

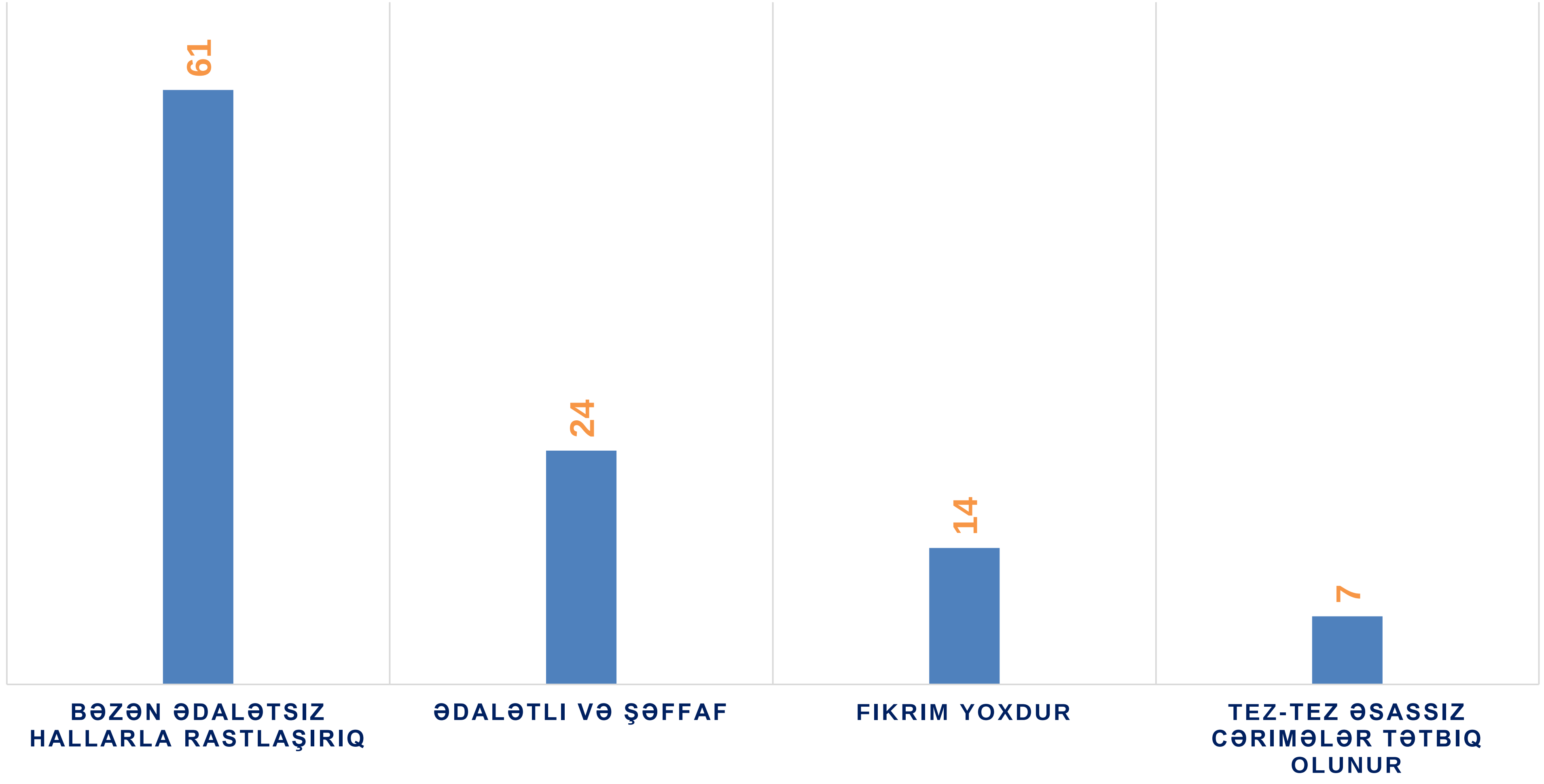

Vergi qanunvericiliyinin tətbiqi ilə əlaqədar etdiyiniz müraciətlərə verilən cavablar sizi qane edirmi?”

Qane edir, çünki məktubda izah edici cavablar verilir	43
Neytral	40
Qane etmir, çünki cavabda yalnız Vergi Məcəlləsinin maddələri göstərilir	21
Digər fərdi cavab: Beynəlxalq praktika ilə bağlı cavab verilməməsi	1

Vergi orqanlarına göndərilən cavab məktublarına baxılma vəziyyəti necədir?

Cavab	Say	Faiz (%)
Məktubda göstərilənlər tam nəzərə alınır	**61**	**57.55%**
Məktubda göstərilənlər nəzərə alınmır	26	24.53%
Məktuba baxılmanın nəticəsi barədə məlumat almaq olmur	11	10.38%
Cavab məktublarına baxılma ilə bağlı təkliflər	8	7.55%

VII. Vergi siyasətinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı gözləntilər

Sizcə, mikro sahibkara güzəşt verilməlidir, yoxsa biznes böyüdükcə, hər kateqoriyaya keçdikdə güzəşt verilməlidir?

Əsas mikro sahibkara güzəşt verilsin	**47**	**44.34**
Biznes böyüdükcə güzəşt verilsin (standart vergi dərəcəsi, böyüklüyə görə təşviq)	38	35.85
Özünüməşğullara ayrıca güzəşt + biznes böyüdükcə güzəşt tətbiqi	14	13.21
Digər fərdi yanaşmalar və təkliflər	6	5.66

Sizcə, vergi sistemində islahatların əsas istiqaməti hansı olmalıdır? (Açıq cavablar)

1. Vergi prosedurlarının sadələşdirilməsi	**38**	**36.10%**
2. Şəffaflığın artırılması və obyektivlik	24	22.86%
3. Vergi dərəcələrinin optimallaşdırılması və vergi yükünün azaldılması	18	17.14%
4. Elektron xidmətlərin təkmilləşdirilməsi və rəqəmsallaşma	12	11.43%
5. KOB-lara, mikro sahibkara, özünüməşğula və strateji sahələrə güzəştlər	11	10.47%
6. Digər fərdi və strateji yanaşmalar (islahat manifestləri, geniş təklif paketləri, sektor yanaşması, Aİ texnologiyaları, vergi hüquqlarının gücləndirilməsi)	12	11.43%
Fikri olmayan (“bilmirəm”, “yoxdur”, “fikrim yoxdur”)	10	9.52%

Vergi orqanlarının sahibkarlarla kommunikasiya formasını necə təkmilləşdirmək olar? (Açıq cavab)

1	**Operativ cavab və cavab müddətinin qısaldılması**	**31**	**29.52%**
2	**Rəqəmsallaşma və onlayn kommunikasiya**	**28**	**26.67%**
3	Şəffaflıq və izahlı kommunikasiya	14	13.33%
4	Maarifləndirmə və təlimlər	12	11.43%
5	Strateji / Texnoloji həllər	8	7.62%
6	Normaldır / cavab yoxdur	13	11.43%

Gələcəkdə KOB-lar üçün vergi siyasətində hansı dəyişiklikləri görmək istərdiniz?

1	**Vergi yükünün azaldılması**	**22**	**20.95%**
2	Güzəştlərin artırılması	**30**	**28.57%**
3	Vergi qaydalarının/hessabatın sadələşdirilməsi	19	18.10%
4	Startap və innovasiya stimulları	8	7.62%
5	Sosial yük (DSMF) azaldılması	4	3.81%
6	Fikri olmayan / cavabsız	23	21.90%

VIII. KOB-ların vergi sistemindən gözləntiləri

KOB-ların sahələr üzrə detallı bölgüsü

Sahə (ən çox qeyd olunan)	Say	Faiz
Xidmət	13	12.3%
Ticarət / pərakəndə ticarət	11	10.4%
İnşaat / tikinti	9	8.5%
Turizm, istirahət və xidmətlər	8	7.5%
İstehsal / emal	7	6.6%
İT / informasiya texnologiyaları	6	5.7%
Qida və ərzaq satışı	6	5.7%
Nəqliyyat / logistika	5	4.7%
Elm / təhsil / konsaltinq	5	4.7%
Digər (hər biri 1–3 respondent)	36	34.0%

Ən böyük fərqlər, sahələr üzrə müqayisə

Sual	Ən müsbət sahələr	%	Ən mənfi / narazı sahələr	%	Fərq (bal)
Vergi sistemi ümumilikdə necədir?	İT (ədalətli + qismən ədalətli)	**83%**	İnşaat (qismən ədalətli + ədalətsiz)	78%	**+39**
Qanunvericilik nə qədər aydın?	İT (aydın + qismən)	**67%**	Ticarət (qismən + aydın deyil)	81%	**+48**
Dəyişikliklər fəaliyyətə necə təsir edir?	Turizm (müsbət + təsir etmir)	38%	İnşaat və istehsal (mənfi təsir)	89%	**+51**
Vergi sistemi investisiyanı nə qədər təşviq edir?	İT və elm (yüksək + orta)	**50–60%**	İnşaat (aşağı + orta)	67%	+57
Güzəşt siyasəti	İT və turizm ("mikroya güzəşt")	**70–75%**	Ticarət və inşaat ("böyüdükcə güzəşt")	56–60%	+19
Elektron sistemlərdən istifadə tezliyi)	İT (tez-tez + bəzən)	100%	İnşaat (nadir + heç vaxt)	44%	+56
e-taxes.gov.az rahatlığı	İT asan + orta)	(83%	İnşaat (orta + çətin)	**89%**	**+72**
Vergi yükü	İT (aşağı + orta)	50%	İnşaat və istehsal orta + ağır)	**(80%**	**+30**

Şikayətlərə baxılmasına görə çarpaz təhlil

Sual / Sahə	İT (6)	Turizm (8)	Ticarət (11)	İnşaat (9)	İstehsal (7)	Xidmət (62)	Ümumi (106)
Şikayət prosedurları səmərəlidir	**83%**	**75%**	55%	**33%**	**43%**	68%	65%
Şikayətlərə baxılma müddəti və obyektivlik qane edir	67%	63%	45%	**22%**	**29%**	58%	53%
Müraciətlərə cavablar qane edir	83%	75%	36%	**11%**	**29%**	61%	56%
Məktubda göstərilənlər nəzərə alınır	67%	63%	27%	**11%**	**14%**	52%	**46%**
Ümumi şikayət qaneedilmə indeksi (4 sualın ortalaması)	75%	69%	41%	**19%**	**29%**	60%	**55%**

Təkliflər üzrə çarpaz təhlil

Təklif	Ümumi say	Ümumi %	İT	Turizm	Ticarət	İnşaat	İstehsal	Xidmət
1. Vergi yükünün azaldılması / dərəcələrin endirilməsi	68	64.2%	33%	50%	**73%**	**89%**	**86%**	**61%**
2. Mikro və kiçik biznesə daha çox güzəşt	57	53.8%	83%	75%	45%	44%	57%	55%
3. Elektron sistemlərin sadələşdirilməsi və nasazlıqların aradan qaldırılması	49	46.2%	67%	38%	55%	78%	71%	39%
4. ƏDV həddinin qaldırılması və ya pilləli keçid	41	38.7%	17%	25%	82%	56%	71%	31%
5. Onlayn dəstək / canlı chat / 24/7 konsultasiya	38	35.8%	83%	50%	36%	**22%**	**29%**	**34%**
6. Sosial sığorta (DSMF) yükünün azaldılması	32	30.2%	17%	13%	27%	67%	71%	26%
7. Səhvlərə görə “xəbərdarlıq + düzəltmə müddəti”	29	27.4%	50%	38%	18%	44%	43%	24%
8. İnnovasiya / İT üçün xüsusi güzəştlər	**18**	**17.0%**	100%	13%	0%	0%	14%	11%
9. Mövsümi / sektor-specifik güzəştlər (turizm, kənd təs.)	**16**	**15.1%**	0%	88%	9%	11%	29%	8%
10. Şəffaflıq və yoxlamaların azaldılması	**14**	**13.2%**	33%	25%	18%	22%	14%	10%

IX. Təkliflər

Prioritet 5 təklif

Respondentlərin cavablarının ümumiləşdirilməsi əsasında

Sıra	Təklif	Dəstək faizi	Ən çox dəstək verən sahələr
1	Vergi yükünün azaldılması	**64%**	İnşaat (89%), İstehsal (86%)
2	Mikro/kiçik biznesə daha çox güzəştlər verilməsi	**54%**	İT (83%), Turizm (75%)
3	Elektron sistemlərin sadələşdirilməsi	46%	**İnşaat (78%), İstehsal (71%)**
4	ƏDV həddinin qaldırılması	39%	Ticarət (82%)
5	24/7 canlı dəstək	36%	**İT (83%)**

Respondet cavabları əsasında formlaşmış təkliflər

ƏDV həddinin qaldırılması ümumi gözlənti kimi ön plandadır. Təklif olunur ki, 200 000 → 300 000 AZN-ə qaldırılsın. **Respondentlərin 82%-i (xüsusilə ticarət və istehsal) bunu ən prioritet təklif kimi qeyd edib.**

---

e-taxes.gov.az üçün 24/7 canlı chat və texniki dəstək xidməti 46% elektron sistemlərin sadələşdirilməsini, **36% canlı konsultasiyanı istəyir.**

Vergi orqanları ilə KOB-lar arasında birbaşa kommunikasiyanın genişləndirilməsi

---

Aşakar görünür ki, vergi orqanları ilə KOB-lar arasında birbaşa kommunikasiya problem var. **Bu çətinlyin aradan qaldırılması üçün vergi orqanları birbaşa qəbul, canlı görüşlərin sayını artırmalı, bununla əlaqədar institusional mexanizm yaradılmalıdır.**

"Sahibkarlarla konsultasiya günləri" adlı canlı görüşlər təqvimi ilin əvvəlindən təsdiqlənə bilər və elan edilə bilər.

Respondet cavabları əsasında formlaşmış təkliflər

“Xəbərdarlıq və «30 gün düzəltmə müddəti” mexanizminin qanunvericilikdə təsbit edilməsi.

İlk səhvə görə dərhal cərimə əvəzinə xəbərdarlıq (27% birbaşa təklif edib).

DSMF yükünün endirilməsi, İnşaat və istehsalda 67–71% bu yükdən şikayət edir.

Təklif edilir ki, ilk 1 il üçün işə götürülən hər yeni işçiyə görə DSMF güzəşti tətbiq olunması nəzərdən keçirilsin.

Elektron sistemlərdə “Tikinti Modulu” yaradılsın. Yaxud inşşat və istehsal sektorun üçün əvvəldən elan olunmaqla illik təqvim əsasında təlimlər təşkil edilsin və məlumatlandırma sessiyaları keçirilsin.

Vergi orqanında Qaynat xətt xidmətində və konsultasiya mexanizmlərində inşaat və istehsal üçün ixtisaslaşmış vergi məsləhətçiləri müəyyən edilsin və bu sahə ilə əlaqədar sorğular onlara yönləndirilsin

Respondet cavabları əsasında formlaşmış təkliflər

- **Vergi Məcəlləsinin ayrı-ayrı hissələrinin tam sadələşdirilmiş izahlı variantının hazırlanması və əlçatanlığının təmin edilməsi zəruridir**.

- Populyar TV, xüsusən radio kanallarda "Vergilər sahəsində sual-cavab" adlı verilşlər hazırlanması və daha çox sahibkarların haradan izahlı məlumat ala biləcəyinin geniş şəkildə təbliği. **Hazırda bu resurslar var, lakin görünür ki, ictimai məlumatlılıq bu sahədə çox aşağıdır.**

- Hazırda 80% qanunvericiliyi "qismən aydın" və ya "aydın deyil" hesab edir.

- **Mərhələ-mərhələ avtomatik vergi tutma sisteminə keçid (Estoniya modeli) İT sektorunun 100%-i bunu dəstəkləyir.**